

PORTRET

londoneză, de unde urmărea cu mare interes viața politică și socială din țara sa. Bunicul lui Ali Reza a preluat în anul 1921 puterea în Iran, în urma unei loviturii militare de stat. Patru ani mai târziu, devenea rege al țării. Refuzând să expulzeze cetățenii nemți prezenți pe teritoriul Iranului în timpul celui de al Doilea Război Mondial și declarând neutralitatea țării sale, el a fost exilat de britanicii care invadaseră Iranul, pe insula Mauritius. În acel moment, Mohammad Reza Pahlavi – ultimul Șah și tată al lui Ali Reza - a devenit rege. Prima sa soție a fost egipteanca Fawzia, împreună cu care a avut o fiică. Mariajul se destramă curând, deoarece clima persană dăuna sănătății tinerei femei. Următoarea căsătorie a Șahului a fost cu Soraya, pe care a iubit-o foarte mult, dar aceasta a fost repudiată fiindcă nu putea să aducă pe lume un moștenitor. În cele din urmă, Mohammad Reza Pahlavi a adus-o pe tronul Iranului pe Farah, de profesie arhitectă, care fusese crescută, după cum scrie în memoriile sale, “în admirație pentru rege”. Căsătoria lor a fost celebrată în 1959. Cuplul regal a avut doi fii și două fiice. Anii lor de domnie au fost presărați cu o modernizare evidentă a țării, dar și cu scandaluri de corupție și cu măsuri dure contra opozanților politici. Cu puțin timp înainte de a izbucni revoluția islamistă, cei patru copii au fost trimiși de grabă în Statele Unite (Ali Reza avea atunci 13 ani). În ziua de 16 ianuarie 1979, în câteva ore, părinții lor au fost obligați să părăsească Iranul. A început atunci exilul care con-

tinuă și azi. Statele Unite și Franța au refuzat să le ofere un refugiu, motivul pentru care Shahul și soția sa au plecat în căutarea unui adăpost, poposind în Egipt, Maroc, Bahamas, Mexic și Panama. În octombrie 1979, Statele Unite le-au permis în cele din urmă celor două capete încoronate să vină pe pământ american. Imediat, Șahul, care suferea de cancer, a fost spitalizat la New York Hospital. Această decizie de a-i primi în SUA a fost însă cauza crizei iraniene a ostacilor de la ambasada americană de la Téhéran. De atunci, familia Pahlavi nu s-a mai reîntors niciodată în Iran. Simbolic, fiul cel mare, Reza, s-a proclamat el însuși rege în 1981, chiar în ziua în care a împlinit 20 de ani, într-o ceremonie discretă, în

Egipt. În 2004, Farah a declarat că fiul său este gata să-și servească țara «așa cum așteaptă poporul iranian, interesat de o monarhie constituțională sau de orice altă formă de democrație». În legătură cu moartea fiicei sale Leila, moartă la 31 de ani, împărăteasa Farah scria în memoriile sale: «Nu te poți împăca niciodată cu moartea unui copil. Așa ceva te aruncă într-o disperare fără margini». De altfel, și Ali Reza le-a mărturisit prietenilor săi, în ultimele zile ale anului trecut, că el nu mai este același om de când s-a sinucis sora sa Leila. Și iată, că la zece ani de la acel moment tragic, și el a făcut același gest disperat. De câțiva ani, Ali Reza lupta, fără succes, contra depresiei. Un destin tragic.

Lucia Ivănescu

